

Aj 129

Fiskeridirektoratets
Biblioteket

Rapport om tokt med "Thor Iversen" til Barentshavet 11. nov. - 17. des. 1959.

av Dag Møller.

Toktplan.

1. Toktets hovedoppgave var å hjelpe fiskerne til å finne frem til gode forekomster av torsk og hyse ved hjelp av ekkolodd og forsøksfiske med line.
2. Innsamling av prøver for lengde- og aldersmålinger.
3. Temperaturmålinger ved hjelp av bathy-thermograph.

Toktet var det første i sitt slag. De resultater som "Johan Hjort" (se "Fiskets Gang" nr. 47. 59) hadde kommet til måneden i forveien når det gjaldt fiskefordelingen i Barentshavet var rettledende for første del av toktet.

Arbeidsområde.

"Thor Iversen" gikk fra Honningsvåg den 11. nov. etter å ha hatt landlige i noen dager grunnet dårlig vær. I tiden 12. til 20. nov. ble det drevet forsøksfiske på Øst-Skolpen. Fra 25. nov. til 5. des. arbeidet "Thor Iversen" med ekkoloddkryssing, hydrografi og forsøksfiske utenfor Øst-Finnmark og i de sydøstlige områder i Barentshavet. I tidsrommet 9. til 17. des. ble de samme undersøkelser utført på og omkring Nordkappbanken.

"Thor Iversen" ble ført av kaptein Albert Strøm, og fra Havforskningsinstituttet deltok instrumentoperatør O. Chruickshank (12.11 - 25.11) og stipendiat Dag Møller (25.11 - 17.12).

Fiskeleting.

Like før toktets begynnelse hadde en installert et nytt Simrad bunnfiske-ekkolodd ombord i "Thor Iversen".

På dypt vann ble det dessverre i stor utstrekning kjørt på for lav styrke med det resultat at enkeltfiskene ikke kom inn på ekkogrammet, men ble styrken økt, førte det gjerne til at sjenerende støy også ble registrert. Svingeren synes å stå galt plasert. Rulling og stamping forhindret også gode ekkoloddregistreringer.

På kystbankene Nordkyn - Vardø, i grunnere områder av Øst- og Kildinbanken og på de vestlige partier av Skolpen, alle lokaliteter med gode ekkoloddforhold, ble det ikke registrert fisk. En hadde bare gode fiskeregistreringer på Øst-Skolpen.

Forsøksfiske.

Fisket ble drevet med line, 200 - 250 kroker på stampen. En fant det formålstjenlig først og fremst å arbeide i områder hvor det i den senere tid hadde

vært få eller ingen fartøyer. For å kunne ta flest mulig linestasjoner i et område, hadde en gjerne 10 stamper stående i sjøen om gangen.

På Øst-Skolpen ble det drevet et middels godt fiske med gjennomsnittlig 65 - 70 kg på stampen, mest torsk og hyse. Gode forekomster ble funnet på de østlige deler av Nordkappbanken (80 - 85 kg på stampen, torsk og hyse). I området Østbanken og Kildin, i de vestlige områder av Skolpen, på Nordbanken og vest av Nordkappbanken var fangstene heller små med 20 - 40 kg på stampen, vesentlig torsk.

I fangstene var det først og fremst hysa som varierte i mengde. Sannsynligvis står den sterkere gruppert i havet enn torsken.

På grunnlag av de dårlige ekkoloddregistreringene nær kysten, de små fangster på linestasjonene i samme område, til dels gode fangstmeldinger fra Øst-Skolpen, Thor Iversen-banken, Nordkappbanken og den sterke konsentrasjon av trålere mellom Skolpen og Tiddley-banken, er inntrykket det at siget av torsk fra det østlige Barentshav mot gytebankene på Norskekysten før jul, foregikk langt fra kysten på hellingen ned mot dyphavet i Barentshavet.

Toktets første oppgave var å rettlede fiskerne, men for å kunne fullføre et slikt arbeide til alles tilfredsstillelse, er det nødvendig å finne frem til fiskens utbredelse i store trekk. "Thor Iversen" maktet ikke denne oppgaven, og vil antakelig neppe makte det alene. Båten er for liten. Sterk vind preger Finnmarks-kysten og Barentshavet på denne årstiden. Det var ikke store sjøen som skulle til før ekkoloddet var ubrukelig til fiskeregistrering, og for å kunne få oversikt over så store havområder trengs en båt med større fart og bedre navigasjonsinstrumenter.

For å løse denne oppgaven kan en kanskje utvikle hjelpetjenesten med f. eks. en større og bedre båt, et annet alternativ er å ha samme hjelpetjeneste, ikke som et isolert tiltak, men i et aktivt samarbeid med fiskerne. De fleste linebåtene har kraftige radiotelefonianlegg ombord. Hjelpesfartøyet kunne under toktet også virke som sentral som mottok fangstmeldinger fra de forskjellige linebåtene, bearbeidet disse, satte de sammen og gav melding til de enkelte båtene om resultatet, alt i en enkel, men sikker kode. Tiltaket må for å kunne bli vellykket, ha de aktive fiskernes tillit og støtte.

Fiskestørrelse.

De grafiske fremstillingene viser lengdefordelingen av torsk og hyse i fangstene fra Øst-Skolpen og Nordkappbanken. Torsk fra 55 til 75 cm er de vanligste. Dette er hovedsakelig 5 til 6 år gammel fisk, dvs. torsk fra årsklassene 1953 og 1954. Den største mengden av hyse som ble fanget er også fra 55 til 75 cm lang, for det meste fisk fra årsklassene 1952 og 1953.

Hydrografi.

Temperaturmålingene ble foretatt med bathy-thermograph. I de østlige deler av havet ble temperaturen målt ned til en dybde av 140 meter, mens målingene på Nordkappbanken gikk ned til 240 meter.

Målingene synes å understreke den tendens til stigning i temperaturen som har gjort seg gjeldende det siste året. Som et eksempel kan nevnes at i hundre meters dyp på 70° så langt øst som 37^o20' var temperaturen 5°.

Andre oppgaver.

Det ble gjort forsøk på å fange Myxine glutinosa med vanlige åle-teiner på åpent hav, men med lite hell. Dessuten ble det gjort undersøkelser om nakkeblod har noe sammenheng med bløggingen. Det foreløpige arbeidet som ble gjort, synes å vise at det ikke er noen sammenheng. En fant nakkeblod i fisken uansett bløggingens utførelse.

